ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 75/2551

เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศ สำหรับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ฐานะเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยที่เกิดจากการกู้ยืมเงินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ หรือการทำธุรกรรมตราสารอนุพันธ์เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนแก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย การมีฐานะเงินตราต่างประเทศอยู่ในระดับสูงทำให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่สูงและอาจสร้างความเสียหายที่มีผลกระทบต่อรายได้และความเพียงพอของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนั้น ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยที่มีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ จึงควรพิจารณาถึงการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนตามแนวทาง ดังนี้ (1) การมีระบบการควบคุมภายในที่สามารถระบุ วัด ติดตาม และควบคุมความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (2) การกำหนดเพดานสูงสุดในการทำธุรกรรมหรือการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศที่เหมาะสม และ (3) การดำรงเงินกองทุนที่เพียงพอต่อความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้กรอบการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด นอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยควรพิจารณาถึงความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนด้วย เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เป็นต้น

เพื่อให้การกำกับดูแลการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และสามารถสะท้อนความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องและครบถ้วน รวมทั้งเพื่อให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยมีการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนที่เหมาะสม ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยรวมทุกสกุลเงิน รวมทั้งกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าตั้งแต่ระดับที่มีนัยสำคัญ (Threshold) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยนด้วย ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การดำรง

ฝนสป18- คส42002-25510803

คส 420	วันที่ 3 ส.ค. 2551

เงินกองทุนดังกล่าวจะปรากฏตามประกาศ ธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงิน

ในครั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศสำหรับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 โดยสาระสำคัญของหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยใดที่ได้รับการผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศ ก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนั้น สามารถดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องยื่นขออนุญาตใหม่อีกครั้ง

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 41 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกหลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยทุกธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

หนังสือเวียนที่ ธปท.ฝนส.(21) ว. 348/2549 ลงวันที่ 14 มีนาคม 2549
เรื่อง แนวนโยบายการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศสำหรับธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย และแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง

5. เนื้อหา

5.1 ประกาศฉบับนี้

"เงินกองทุน" หมายความว่า เงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ

5.2 หลักเกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate Limit)

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate position) เมื่อเทียบเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ดอลลาร์ สรอ.) แล้ว เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เป็นอัตราส่วนกับเงินกองทุนไม่เกินกว่าร้อยละ 20 หรือ 2 ล้านดอลลาร์ สรอ. แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า

5.3 หลักเกณฑ์การคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate position)

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน โดยพิจารณาจากจำนวนที่สูงกว่าระหว่าง

1) ผลรวมของฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านเกินดุล (Sum of all net FX overbought position) ของทุกสกุลเงินที่แปลงค่าเป็นเงินสกุลดอลลาร์ สรอ. กับ

2) ผลรวมของฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านขาดดุล (Sum of all net FX oversold position) ของทุกสกุลเงินที่แปลงค่าเป็นเงินสกุลดอลลาร์ สรอ.

โดยฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงิน (Net open position in each currency) คือผลรวมของฐานะทันทีสุทธิรายสกุลเงิน กับ ฐานะล่วงหน้าสุทธิรายสกุลเงิน

"ฐานะทันทีสุทธิรายสกุลเงิน" ให้คำนวณโดยนำสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศรายสกุลเงิน (สุทธิจากเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้น) หักด้วย หนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศรายสกุลเงิน

"ฐานะล่วงหน้าสุทธิรายสกุล" ให้คำนวณโดยนำ สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ารายสกุลเงิน[1] หักด้วย สัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้ารายสกุลเงิน[1]

5.4 <u>การจัดทำและส่งแบบรายงาน</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยปฏิบัติตามวิธีการคำนวณการดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศตามแบบรายงานฐานะรวมและคำแนะนำในการจัดทำแบบรายงานฐานะรวม (รายละเอียดตามเอกสารแนบ) โดยใช้ข้อมูล ณ วันพฤหัสบดีของสัปดาห์สุดท้ายของทุกเดือน และส่งแบบรายงานที่กล่าวในรูป CRF File ให้ฝ่ายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทย ภายใน 10 วันทำการนับจากวันสิ้นเดือน อนึ่ง ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจะต้องแจ้งความประสงค์ว่าจะเลือกใช้อัตราแลกเปลี่ยนจากแหล่งใดในการแปลงค่าฐานะเงินตราต่างประเทศแต่ละสกุลเป็นดอลลาร์ สรอ. ไปยังฝ่ายวิเคราะห์และติดตามฐานะ สายกำกับสถาบันการเงินก่อนหน้าวันที่เริ่มจัดทำแบบรายงานที่กล่าวด้วย

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม 2551

(นางธาริษา วัฒนเกส)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

[1] สัญญา Option ให้นับมูลค่าด้วยมูลค่า Delta Equivalent Amount

เอกสารแนบ

ชื่อธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย.....	รายงานสรุปฐานะเงินตราต่างประเทศประจำวัน ณ วันที่.....								
ฐานะเงินตราต่างประเทศ	สกุลเงินตราต่างประเทศ								(หน่วย : เทียบเท่าพันดอลลาร์ สรอ.)
	รวมทุกสกุลเงิน								
ธุรกิจธนาคาร									
1. ฐานะทันทีสุทธิ									
2. รายการบัญชีเงินให้สินเชื่อเป็นเงินตราต่างประเทศที่ถูกจัดชั้นสงสัยจะสูญ									
3. รายการผ่อนผัน									
4. รายการเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นที่เป็นเงินตราต่างประเทศ									
5. ฐานะเงินตราต่างประเทศทันทีสุทธิ (1+2+3+4)									
6. ฐานะล่วงหน้าสุทธิ									
ปรับรายการโดย 7 (บวก/ลบ) ยอดรวมสุทธิของวงเงินตามสัญญา Currency Options ที่ลงในรายการ 6									
8. (บวก/ลบ) มูลค่าเทียบเท่า Cash position ของยอดรวมสุทธิของวงเงินตามสัญญา Currency Options									
9. รายการภาระค้ำประกันที่บอกเลิกไม่ได้ (ให้แสดงรายการเป็น Short Position (-))									
10. ฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิ [6+7+ 8+9]									
10.1 มูลค่าปัจจุบัน (PV) ของฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสุทธิจากรายการที่ 10 (เฉพาะธนาคารที่ได้รับอนุญาต)									
11. ฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงิน									
กิจการวิเทศธนกิจ(IBF)									
12. ฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินของกิจการวิเทศธนกิจ(IBF)									
กิจการสาขาในต่างประเทศ (เฉพาะธพ.ที่จดทะเบียนในประเทศ)									
13. ฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินของ กิจการสาขาในต่างประเทศ (เฉพาะธพ.ที่จดทะเบียนในประเทศ)									
14. รวมฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงิน (11+12+13) (Individual currency position)									
15. ร้อยละ 15 ของเงินกองทุนทั้งสิ้น (Individual Currency limit)									
16. รวมฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านเกินดุล									
17. รวมฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านขาดดุล									
18. ฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate position)		(คือ จำนวนที่สูงกว่าระหว่างยอดรวมทุกสกุลเงินของรายการที่ 16 และรายการที่ 17)							
19. ร้อยละ 20 ของเงินกองทุนทั้งสิ้น (Aggregate Limit)									
20. เงินกองทุนทั้งสิ้น (Total capital)									

คำอธิบายในการจัดทำแบบรายงานฐานะรวม

การจัดทำ

1. ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจัดทำระบบเพื่อรองรับการรายงานฐานะรวม ตามแบบรายงานที่กำหนดนี้ และให้จัดส่งรายงานดังกล่าวซึ่งใช้ข้อมูล ณ วันพฤหัสบดีของสัปดาห์สุดท้ายของทุกเดือนไปยังฝ่ายบริหารข้อมูล ธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน 10 วันทำการ เว้นแต่ในกรณีที่วันพฤหัสบดีสุดท้ายของเดือนเป็นวันหยุดทำการ ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยรายงานโดยใช้ข้อมูลของวันทำการก่อนหน้า

2. ในการแปลงค่าฐานะเงินสกุลอื่น ๆ เป็นดอลลาร์ สรอ. ทั้งฐานะทันทีและฐานะล่วงหน้า ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น Reuters, Bloomberg, Telerate หรือ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศแต่ละสกุลเทียบเท่าเงินดอลลาร์ สรอ.ที่ ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดส่งให้ทาง E-mail ในช่วงเช้าของวันทำการเดียวกัน โดยต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยนจากแหล่งข้อมูลเดิมอย่างสม่ำเสมอ

อนึ่ง ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยต้องแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้าว่าจะใช้อัตราแลกเปลี่ยนจากแหล่งใดในการแปลงค่าฐานะเงินตราต่างประเทศแต่ละสกุลเป็นดอลลาร์ สรอ. และหากต้องการเปลี่ยนแปลงแหล่งข้อมูล จะต้องขอความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยก่อน พร้อมแสดงเหตุผลประกอบด้วย

ความหมายรายการ

1. รวมฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านเกินดุล (Sum of all net FX overbought position) (รายการ 16.) หมายถึง ผลรวมของฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงิน (Net open position in each currency) ของทุกสกุลเงินที่มีฐานะเงินตราต่างประเทศเป็นด้านเกินดุล (มีเครื่องหมายเป็น +) หลังแปลงค่าเป็นเงินสกุลดอลลาร์ สรอ.

2. รวมฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านขาดดุล (Sum of all net FX oversold position) (รายการ 17.) หมายถึง ผลรวมของฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงิน (Net open position in each currency) ของทุกสกุลเงินที่มีฐานะเงินตราต่างประเทศเป็นด้านขาดดุล (มีเครื่องหมายเป็น -) หลังแปลงค่าเป็นเงินสกุลดอลลาร์ สรอ.

3. ฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate position) (รายการ 18.) หมายถึง จำนวนที่สูงกว่าระหว่างยอดรวมของฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านเกินดุล (Sum of all net FX overbought position) ตามข้อ 1 กับยอดรวมของฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงินด้านขาดดุล (Sum of all net FX oversold position) ตามข้อ 2

4. ร้อยละ 20 ของเงินกองทุนทั้งสิ้น (Aggregate Limit) (รายการ 19.) หมายถึง จำนวนเงินกองทุนทั้งสิ้นตามข้อ 5 คูณด้วยอัตราร้อยละ 20

5. เงินกองทุนทั้งสิ้น (Total Capital) (รายการ 20.) หมายถึง จำนวนเงินกองทุนทั้งสิ้นของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย โดยใช้ความหมายเดียวกับเงินกองทุนทั้งสิ้นตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนและหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ โดยแสดงในหน่วยเทียบเท่าพันดอลลาร์ สรอ.

<u>หมายเหตุ</u>

ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยจัดทำข้อมูลฐานะเงินตราต่างประเทศ<u>สุทธิรายสกุลเงิน</u> (Net open position in each currency) ซึ่งใช้ในการคำนวณหาฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate Position) และจัดเก็บไว้ที่สำนักงานของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ตรวจสอบหรือจัดส่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อมีการร้องขอ โดยฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุลเงิน (Net open position in each currency) มีค่าเท่ากับผลรวมของฐานะทันทีสุทธิและฐานะล่วงหน้าสุทธิในแต่ละสกุลเงิน โดยที่

1 ฐานะทันทีสุทธิ หมายถึง สินทรัพย์เงินตราต่างประเทศ หักด้วยหนี้สินเงินตราต่างประเทศ ในกรณีที่สินทรัพย์มากกว่าหนี้สินให้ใส่เครื่องหมายหน้าจำนวนฐานะทันทีสุทธิเป็นเครื่องหมาย (+) ส่วนกรณีที่สินทรัพย์น้อยกว่าหนี้สินให้ใส่เครื่องหมายหน้าจำนวนฐานะทันทีสุทธิเป็นเครื่องหมาย (-) ทั้งนี้

1.1 สินทรัพย์เงินตราต่างประเทศ หมายถึง ยอดคงค้างของสินทรัพย์เงินตราต่างประเทศ ณ วันที่รายงาน โดยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ อาจจะประกอบด้วย เงินสดในมือ และ/หรือ รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน และ/หรือ เงินลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศ และ/หรือ สินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศอื่น ๆ เช่น รายการดอกเบี้ยค้างรับ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และรายจ่ายรอการตัดบัญชี รายได้ค้างรับ เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่ต้องรวมรายการสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset) เช่น ที่ดิน อาคาร สิทธิการเช่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ฯลฯ

1.2 หนี้สินเงินตราต่างประเทศ หมายถึง ยอดคงค้างของหนี้สินเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่รายงาน โดยหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ อาจจะประกอบด้วย เงินกู้ยืม และ/หรือ หนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย เป็นต้น

2 ฐานะล่วงหน้าสุทธิ หมายถึง ยอดคงค้างของสัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าหักด้วยยอดคงค้างของสัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า โดยในกรณีที่ยอดคงค้างด้านซื้อมากกว่ายอด คงค้างด้านขายให้ใส่เครื่องหมายหน้าจำนวนฐานะล่วงหน้าสุทธิเป็นเครื่องหมาย (+) ส่วนกรณีที่ยอดคงค้างด้านซื้อน้อยกว่ายอดคงค้างด้านขายให้ใส่เครื่องหมายหน้าจำนวนฐานะล่วงหน้าสุทธิเป็นเครื่องหมาย (-) ทั้งนี้

2.1 สัญญาซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า หมายถึง ยอดรวมของมูลค่าตามสัญญา (Notional amount) ของภาระผูกพันคงค้างอันเกิดจากการทำสัญญาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เช่น Outright Forward, FX Swap, Cross Currency Swap, Currency Futures และอื่นๆ เฉพาะด้านซื้อ **(สำหรับ Currency Options ให้นับมูลค่าตาม Delta Equivalent Amount)**

2.2 สัญญาขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า หมายถึง ยอดรวมของมูลค่าตามสัญญา (Notional amount) ของภาระผูกพันคงค้างอันเกิดจากการทำสัญญาซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เช่น Outright Forward, FX Swap, Cross Currency Swap, Currency Futures และอื่นๆ เฉพาะด้านขาย **(สำหรับ Currency Options ให้นับมูลค่าตาม Delta Equivalent Amount)**